

ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ

Σ ἡ σοβαρή και πάνου σ' ἐπίσημα χαρτιά και πλεοφορίες στηριγμένη, ὄχι πιά ιστορία, μά μελέτη διπλωματική και ιστορική γιά τόν Ἑλληνοβουλγαρικό πόλεμο πού δημοσιεύει στη «Νέα Ἡμέρα» ὁ φίλος Γρηγ. Βασιλάς, δημοσιεύεται (26 τοῦ Ἀπρίλη) και μιὰ ἀγνωστή ιστορική σελίδα πού τήν ξανατυπώνουμε και μεῖς ἐδῶ. Μές στά τόσα λάθια πού γενήκανε τήν κρίσιμη ἐκείνη ἐποχή, ἕνα λάθος μεγάλο εἶναι και ἡ ἀδράνεια στήν ὁποία εἶχε καταδικαστεῖ ἀπό τήν Κυβέρνηση ἕνας διπλωμάτης τῆς περιωπῆς τοῦ κ. Ἰ. Δραγούμη.

Ὅταν εἶχαμεν εἰσέλθῃ εἰς τήν Θεσσαλονίκη, ὁ κ. Ἰ. Δραγούμης, τώρα ἐπιτετραμμένος εἰς τήν Πετρούπολιν, και τότε ἐφεδρος δεκανεύς, ἀπεσπασμένος εἰς τὸ Γενικόν Ἐπιτελεῖον ὡς Πολιτικός Σύμβουλος, συνηντήθη, ἀμέσως, μετὰ τοῦ Στάντισεφ, τότε ἐφέδρου ὑπολοχαγοῦ, και πρεσβευτοῦ πρὶν καὶ μετὰ τὸν πόλεμον εἰς τὸ Παρίσι. Ἡ συνάντησις ἐγένεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον. Ὁ κ. Δραγούμης ἤρχισεν ὁμιλῶν περὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀξιῶσεων. Ἐπῆρε τὸν χάρτην και ἐχάραξε τήν γραμμὴν, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς τήν Ἑλλάδα και τήν ὁποίαν, ἡμεθα ἀποφασισμένοι, νὰ διεκδικήσωμεν. Ἡ γραμμὴ αὐτή, ἡ ὁποία ἐπεδείχθη εἰς τὸν Βούλγαρον Πολιτικὸν Σύμβουλον τῆς Στρατιᾶς τοῦ Θεοδωρῶφ, περιελάμβανε τὰς Σέρρας, τὴν Δράμαν και τὴν Καβάλλαν. Ὁ Βούλγαρος διπλωμάτης ἀπέφυγε νὰ δώσῃ θετικὴν ἀπάντησιν. Ἦκουσε μόνον και ἔλαβεν ὑπὸ σημείωσιν. Ὅταν ἡ συνομιλία ἐτελείωσεν ὑπεσχέθη, ὅτι τὴν γραμμὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἀξιῶσεων θὰ διεδίδασκεν εἰς τὴν Κυβερνήσιν του και ὅτι, εὐθύς μόλις θὰ ἐλάμβανε τὴν σχετικὴν ἀπάντησιν, θὰ ἐσπευδε νὰ τὴν ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν κ. Δραγούμην. Ἡ ἀπάντησις ὅμως τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως δὲν ἤρχετο γρήγορα και, ἐν τῇ μεταξῷ, εἰς τὸν κ. Δραγούμην ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου μιὰ μυστικὴ ἀποστολή. Ὁ κ. Δραγούμης τότε ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας και δὲν ἐπανῆλθεν εἰς Θεσσαλονίκη. Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Βενιζέλος, ἐνόμισε καλὸν νὰ τὸν κρατήσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Αἱ συζητήσεις μετὰ τὴν Βουλγαρίαν διὰ τὰς ἀξιῶσεις μας διεκόπησαν. Ἐμειναν εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀπαντήσεως. Ἐκτοτε, καμμία ἄλλη συζήτησις δὲν εἶχε γείνη. Πρώτην φορὰν τώρα ὁ πρίγκηψ Νικόλαος ἐχώριζεν ἀπὸ τὴν Βουλγαρικὴν κατοχὴν τὸ καθαρῶς ἑλληνικὸν ἔδαφος, τὸ ὅποιον, και αὐτὸ ἀκόμη, μᾶς διημφισβήτουν οἱ Βούλγαροι και ἀργότερα διεπραγματεύομεθα μετὰ τὸν Ἰβάνωφ τὰς ἑδαφικὰς διαφοράς, τὰς ὁποίας εἶχον ὡς λύσιν τὴν γραμμὴν τῆς Διαχωρῆσεως.

ΓΡ. ΒΑΣΙΛΑΣ

ΧΑΡΑΧΤΗΡΕΣ

Ο ΣΟΦΟΣ

Λογουχάρη. Τοῦ δίνεις νὰ διαβάσει ἕνα βιβλίον τοῦ Βενιζέλου.

— Πάρ' το' εἶναι καλό...

— Δὲ μοῦ χρειάζεται. Τύχῳ διαβάσει... στὰ Βελγικά!

Ο ΕΠΙΤΗΔΕΙΟΣ

Λογουχάρη. Εἶναι φίλος και τοῦ Βενιζέλου και τοῦ Ράλλη. Στὸ Βενιζέλο λέει :

— Πάω μετὰ τὸ Ράλλη γιά νὰ μαθαίνω τί σκέφτεται....

Στὸ Ράλλη λέει :

— Μὴ με παρεξηγεῖς πού με βλέπεις μετὰ τὸ Βενιζέλο.

Ἔτσι σὲ ὑπερετῶ καλύτερα γιὰ τὸ παίρνω λόγια γιά σέ-νανε....

Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ

Λογουχάρη. Ἐχει ὑπογραφῆ ἡ ἀνακοινῆ κι αὐτὸς γυρίζει ἀματωμένους στούς δρόμους τῆς Ἀθήνας.

— Γιά πού, μετὰ τὸ καλό;

— Γιά τὴν Ἠπειρο! Πρέπει, βρὲ ἀδερφέ, ὅλοι μας νὰ τρέξουμε κεῖ πάνου πού πολεμοῦνε τὰ δέρφια μας!

Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ

Λογουχάρη. Σὲ κάπια συζήτηση μετὰ καθαρευουσιάνους παίρνει τὸ μέρος τῆς καθαρεύουσας.

— Μὰ ἐσὺ 'σαι δημοικιστὴς!...

— Ἰαία ἴαία μετὰ τὴν πολιτικὴ θὰ πάει τὸ ζήτημα μπροστά....

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

Λογουχάρη. Πάνου ἀπὸ τὸ κρεβάτι του ἔχει μιὰ πελώρια εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Κάτου ἀπὸ τὸ μαξιλάρι του ἔχει δύο μῆνυσεσ πού τοῦ στείλανε χτὲς βράδι. Μιὰ γιά πλαστογραφία και μιὰ γιά συκοφαντία.

Ὁ Χριστιανὸς αὐτὸς μπορεῖ νὰ λέγεται και Κούρτοβιζ.

ΘΕΟΒΡΑΣΙΟΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΙΗΤΕΣ ΜΑΣ

ΤΑ «ΓΡΑΜΜΑΤΑ» (POB 1146, Alexandrie Egypte) παρακαλοῦν τοὺς ποιητὲς μας νὰ στείλουν τὰ βιβλία τους γιά μιὰ μεγάλη μελέτη πού ἐτοιμάζουν γιά τὴ σύγχρονη Ἑλληνικὴ ποίηση, πού θὰ δημοσιεῖται Ἑλληνικά, Γαλλικά κ' Ἑγγλέζικα.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το έξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ την τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής ἂ δὲν προπληρώσει τὴ συντρομή του.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περιεμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῆ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ πραχτορεία τῶν Ἐφημερίδων.

Παραγραφάκια

ΣΤΑΘΜΟΣ, καὶ ἀπὸ τοὺς πῦθ σημαντικούς, τῆς γλωσσικῆς Ἰδέας καὶ ἡ δίκη τοῦ Δελμούζου. Ὅχι γιὰ τὴν ἄθωωτικὴ τῆς τὴν ἀπόφαση—αὐτὴ τὴ Δικαιοσύνη μας τιμᾶει—μὰ γιὰ τὴν παληκαρία τὴν ἀπολογία τοῦ Δελμούζου πού, ὅστερ' ἄπ' αὐτίγῃ, καὶ νὰ καταδικαζότανε, ἡ δίκη του σταθμὸς τῆς Ἰδέας πάλι θάπόμνε καὶ ἡ καταδίκη του νίκη τῆς Ἰδέας θά χαραχτηρίζτανε.

Γιατί μὲ τὴν ἀπολογία του ὁ Δελμούζος ἀνοιξε καινούριο δρόμο στὴν Ἰδέα. Τὸ δρόμο τῆς ἀπόλυτης εὐλικρίνειας. Παληκαρία μίλησε, τίμια κήρυξε τὶς ἰδέες του, ἄφοβα τοὺς πόθους του φανέρωσε, καὶ νίκησε.

Εἶτανε γνωστό, ὄχι μόνο σ' ὅσους ἀπὸ σιμὰ τὴ δίκη παρακολοιθούσανε, μὰ καὶ σ' ὅλους ἐρᾶς ἐδῶ, πὼς ἀπὸ τοὺς πέντε ἐφέτες τ' Ἀναπλιῶν, οἱ δυὸ μοναχὰ εἰντοισαν ἄθωωτικοί. Ὁ τρίτος—γιατὶ τρεῖς μὲ δυὸ βγάλανε τὴν ἀπόφαση—ὀρισμένα ὅστερ' ἀπὸ τὴν ἀπολογία τοῦ Δελμούζου θά τραβήχτηκε. Γιατὶ ἡ Παληκαρία πείθει, τραβάει, ἐπιβάλλεται. Καὶ τὸ εἶπαμε, μοναχ' αὐτὴ ὁδηγᾶει στὴ Νίκη.

ΚΑΙ νὰ, τὸ μεγαλύτερο δίδαγμα καὶ τὸ μεγαλύτερο κέρδος ἀπὸ τὴ δίκη τ' Ἀναπλιῶν. Χτύπησε κάτου τὸ διαταγμὸ, τὶς ἐπιφύλαξες, τὰ μασημένα λόγια, καὶ μᾶς ἔδωσε ἓνα Δελμούζο γιγαντινόν. Ὅπως τονὲ λαχταρούσαμε καὶ ὅπως τοῦ ἄξιζε νᾶνα μὴ καὶ φιλοδόξησε νὰ γίνῃ τῆς Παιδείας μας ὁ ἀναμορφωτής.

Ὅστερ' ἀπὸ τὸ Δελμούζο σειρά παληκαρία θά βγοῦνε. Γιατὶ μὴ καὶ νίκησε ἡ Ἰδέα στὸ Κιλκίς, γλήγορα θά πε-

ράσει καὶ τὰ στενὰ τῆς Κρέσνας. Ὁ δρόμος καθαρίζεται πιά. Ὁ ὄχτρος φεύγει πανικόβλητος.

Ὅ,τι κήρυξε ὁ μέγας μας ὁ Ψυχάρης μὲ τὸ «Ἐνας λαὸς ὑπώνεται ἅμα δείξει πὼς δὲ φοβάται τὴν Ἀλήθεια» καὶ μὲ τᾶλλα τὰ θεῖα λόγια του, ἔρχεται σήμερα ὁ Δελμούζος νὰν τὸ ἐφαρμώσει στὴν πράξη καὶ νὰ ὑψωθεῖ. Ναι, νὰ ὑψωθεῖ καὶ αὐτός, καὶ μαζί του καὶ ὁ δὲ διανοούμενη, ἡ πνευματικὴ Ἑλλάδα. Θάκολουθήσει, δὲ γίεται, καὶ τοῦ λαοῦ ὁ ὑψωμός, γιατί ὁ λαὸς τραφᾶει πάντα πίσω ἀπὸ τοὺς διαλεχτοὺς του.

Καὶ κάνει κανεὶς ἄθελα τὴ σκέψη: ὅταν ξέσπασε τελευταῖα τὸ Γλωσσικὸ ζήτημα μέσα στὴ Βουλὴ, ἄν εἶχαμε στὴ θέση τοῦ Βενιζέλου ἓνα Δελμούζο, τὸ Ζήτημα θά κερδίζανε καὶ δὲ θάμπαινε μέσα στὸ Σύνταγμα τὸ ἄρθρο τὸ ἔλαεινόν.

ΕΝΑΣ Δελμούζος, κυβερνήτης τῆς χώρας, θὰν τᾶπαιξε ὅλα γιὰ ὅλα μέσα στὴ Βουλὴ, ὅπως τᾶπαιξε ὅλα γιὰ ὅλα μέσα στὸ Δικαστήριον. Καὶ θά νικοῦσε καὶ μέσα στὴ Βουλὴ, ὅπως νίκησε καὶ μέσα στὸ Δικαστήριον.

Τὸ.ι.ε κ' ἓνας ἐφέτης, ὅστερ' ἀπὸ τὴν ἀπολογία του :
— Νά, τέτιοι ἄντρες ἄξιζε νὰ κυβερνοῦνε τὴ χώρα.

ΤΙ νὰ γίνεταί ὁ κ. δεσπότης τοῦ Βόλου; Θάκρυψε τὴ ντροπὴ του κάτου ἀπὸ τὸ ῥάσο του καὶ θά τραβήξε γιὰ τὴν ἐπισκοπὴ του νὰ τελιώσει ἐκεῖ «ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ» τὶς ἡμέρες του. Νὰ μᾶς τονὲ χαιρετάτε.

Νὰ μᾶς χαιρετάτε καὶ τὸ χρεωκοπημένο λόγιον κ. Ἀμπελὰ πού, ὅσο κρατοῦσε ἡ δίκη, ἔγραφε δὴ μὲ τὰ χέρια καὶ δὲ τὰ πόδια ἄρθρα κεραυνοβόλα στὶς «Ἀθήναι» καὶ στὶς ἄλλες φημερίδες του, βρίζοντας καὶ συκοφαντώντας τοὺς ἀθρώπους ποῦστελε μὲ τὴν ἀνόητη καὶ κολοκυθένια του ἀνάκριση στ' Ἀνάπλι νὰ δικαστοῦν.

Νὰ μᾶς χαιρετάτε καὶ τὸν κ. Μπουφόπουλο Μπουφιδῆ, καὶ τὸν ἄξιο τοὺς σύμμαχο Κούρτοβικ, καὶ τὸν κ. Ν. Δημητρακόπουλο, τὸν ἄλλοτε ὑπουργό, πού ἔστειλε, λένε, στ' Ἀνάπλι τὸ πρωτοπαλλήκαρό του Πετρωκάκο νὰ ἐργασεῖ γιὰ τὴν καταδίκη τους. Νὰ μᾶς χαιρετάτε ἄκομα καὶ τὸν Εἰσαγγελέα τῶν Ἐφετῶν κ. Ἐθνοσωτήριον Ἐθνοσωτηριάδην ποῦ πήρε, λένε, τὴν ὑπόθεση κατὰκαρδα καὶ ζήτησε νὰ καταδικαστοῦν οἱ τρομεροὶ αὐτοὶ κακοῦργοι γιὰ νὰ σωθεῖ τὸ ἔθνος.

Καὶ οἱ κακοῦργοι ἄθωωθήκανε καὶ τὸ ἔθνος δὲν καταστράφηκε καὶ ὁ κ. Ἐθνοσωτηριάδης περιμένει τώρα νὰν τοῦ παρουσιαστεῖ ἄλλη εὐκαιρία γιὰ νὰ σουβλίσει τοὺς δημοτικιστὲς.

ΝΑ ΤΥΠΩΘΕΙ ἡ ἀπολογία τοῦ Δελμούζου. Μὰ μοναχ' αὐτὴ; Καὶ τοῦ Σαράτση ἡ ἀπολογία νὰ τυπωθεῖ καὶ τοῦ Μπιτζίνη καὶ τοῦ Ἀσιπώτη, καὶ ὁ ὑιέρροχος λόγος τοῦ Τριανταφυλλόπουλου—νὰ τυπωθοῦν ὅλα τὰ πραχτικά τῆς Δίκης (νὰ στενογραφηθήκανε τάχα);, ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἱστορία, μὰ γιατί θάνα καὶ τὸ πῦθ διδαχτικὸ ἀνάγνωσμα γιὰ τοὺς νέους. Ἄν ἀποφασίσει μάλιστα ὁ «Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλος» νὰ μᾶς δώσει ἓνα τόμο τοῦ Δελτίου του, σὰν τὸν

τελευταίο, με τὰ προχτικά αὐτῆς τῆς δίκης, νᾶναι σίγουρος πῶς θὰ μᾶς δώσει τὴν πῶ διαλεχτὴ ὕλη.

Ἐλπίζουμε πῶς θὰ βρεῖ σωστὴ τὴ σκέψη μας.

ΠΑΛΙ· ἰστά δυὸ τιμημένα ὀνόματα τῶν ἐφετῶν τ' Ἀναπλιῶ κ. κ. Λουκάκου καὶ Γρηγορογιάννη πού με καθαρὴ ματιὰ εἶδανε τὰ πράματα κι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δειξανε πῶς θὰ δικάσουνε λεύτεροι ἀπὸ κάθε πρόληψη καὶ προκατάληψη, ἀξίζει νὰ μπει καὶ τὸνομα τοῦ Πρωτοδίκη κ. Δημοστένη Ζήλου, πού ὡς μάρτυρας τῆς ὑπεράσπισης θαμάστηκε γιὰ τὴν ὀρθὴ του κρίση καὶ γιὰ τὴν πλατιά του εὐλικρίνεια.

Αὐτὸ ἐμᾶς δὲ μᾶς ξάφνιασε καθόλου, γιὰ τὸν κ. Ζῆλον ἐγνώριζαμε ἀπὸ χρόνια, ἀπὸ φοιτητὴ ἀκόμα, ὡς ἕνανε ἀπὸ τοὺς διαλεχτοὺς νέους πού παρακολουθοῦσε με ἀγάπη καὶ προοδευτικὸ κίνημα, καὶ πούγραφε με τὸ ψευτόνομα «Σπήλιος Ἀνθίας» τίξέχαστα κείνα Θεσσαλικά δηγήματα στοῦ πρώτου τόμου τοῦ «Νουμά».

ΚΟΣΜΟΔΙΟΡΩΤΕΣ !! ...

Χριστιανισμὸν ἐπιτολῶν καὶ σὶδ σινάφι του...

Τὸ μυαλὸ τους πηγμένους ἰχώρας
Καὶ τὰ μάτια στὶς κόχες χωμένα
Γύρω ρίχνοννε βλέμματα χαθίνα
Καὶ τοῦ γήλιου δὲ βλέπουν τὸ φῶς.

Ἔνας μαῦρος μπερντὲς τοὺς σκεπάζει
Τὸ κορμί, τὴ ματιὰ τους, τὴ σκέψη.
Μὲ μπαμπάκια τ' αὐτιά βουλωμένα
Καὶ σκουλήκια στὸ στόμα τους ζοῦν.

Μὲς στ' ἀνήλιον κατώγια ριγμένοι
— Δὲν ἀκοῦν τῶν πουλιῶν τοὺς λάλους...
Τοὺς παπύρους αὐτοὶ ξεσκαλίζουν
καὶ ζητᾶν κατηγορία νὰ βροῦν.

Ποιητὲς ! Πλαστογράφοι, Ταρτοῦφοι
Στὸ βουρκάδι πνιγμένοι, φαντάζουν
Πῶς τὸν κόσμον θὰ σώσουν σκορπώντας
Τὸ φαρμάκι τῆς ψεύτρας ὀχιάς.

Μὲς στ' ἀγκάθια πλεγμένοι ρεκάζουν
Καὶ πουλοῦν τὸ Χριστὸ σὰν Ἰουδες.
Σὰν κοράκια κρωξίματ' ἀφήνουν
Καὶ τὸν «Τύπον τῶν ἡλίων» ζητοῦν.

Φτοῦ σας ! Κράχτες βραχνόφωνοι. Φτοῦ σας!
Ἄλλοι μ' ἄλλοι πάντα δεμένοι
Δὲν πετάτε στοὺς ὠριούς αἰθέρας
Ποῦ τραγοῦδι καινούργιον κυλά.

Γαλάτσι 28 IV 914 ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΜΑΣ

Στὸν τελευταῖο τόμον τοῦ «Δελτίου τοῦ Ἐκπ. Ὁμιλοῦ» δημοσιεύεται καὶ μιὰ μελέτη τῆς κ. Π. Σ. Δέλτα με τὸν παραπάνου τίτλον Ἡ κ. Δέλτα βάζει κάτω ἀπὸ τὸ μικροσκοπιο τὰ ἐγμεκρινόμενα «Ἀναγνωστικά» καὶ τὰ φιλολογεῖ, βγάζοντάς τους στὰ φῶρα ὅλα τὰ καταστρεφτικά, γιὰ τὸ μυαλὸ καὶ γιὰ τὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ, μικρόβια. Ἡ κ. Δέλτα βλέπει ὄχι μόνο με τὰ μάτια διανοητικῆς κυρίας, μὰ καὶ με τὰ στοργικὰ μάτια πονόψυχης μητέρας, τὸ κακὸ πού γίνεται στὰ παιδιὰ με τὰ τέτια ἀντιπαιδαγωγικὰ Ἀναγνωστικά, καὶ τὸ χτυπάει ἀλύπητα. Ἀπὸ τὴ μελέτη τῆς ξανατυπώνουμε ἐδῶ ἕνα κεφάλαιο, τὸ ἀκόλοθο :

Μὰ δὲν ἔπαθε μόνο ἀτροφία τὸ παιδικὸ μυαλὸ· ἔχει χαλάσει συνάμα. Δὲν εἶναι μόνη ἡ γλῶσσα καὶ ἡ φιλολογικὴ διατύπωση τοῦ ἀναγνωστικοῦ μας πού εἶναι κακὴ· ἡ οὐσία εἶναι ἀκόμη χειρότερη, ἰδίως στὸ ἡθοπλαστικὸ κεφάλαιο. Ἐκεῖνο π. χ. πού ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς στὸ τέλος κάνει ἐντύπωση στὰ ἑλληνικὰ ἀναγνωμαστάρια, μὰ προπάντων στὰ τέσσερα πρώτα, εἶναι ἡ ἔλλειψη ἀνωτέρων αἰσθημάτων, ἔπως ἡ εὐγένεια ἢ ὑπερηφάνεια, ἡ τόλμη, ἡ ἀξιοπρέπεια, ἢ αὐτοθυσία. Καὶ ἀπεναντίας, ἐκεῖνο πού τὸ περισσότερο καλλιεργεῖται ἀπὸ τὸ ἀναγνωστικὸ στὸ παιδί εἶναι ἡ φροντίδα τοῦ ἑαυτοῦ του, ὁ φόβος μὴν κακοπάθῃ, ὁ φόβος τῆς ἀρρώστειας. Τὸ τετράστιχο τοῦ παιδικοῦ τραγοῦδιοῦ «Τὸ Ἀρνάκι»:

Καθὼς παιδί μου προχωρεῖς
Καὶ σὰν ἐλάφι τρέχεις,
Νὰ κακοπάθῃς ἡμπορεῖς
Καὶ πρέπει νὰ προσέχῃς

ἔγινε εὐαγγέλιον στὸ ἀτολμο μυαλὸ τῶν διαφόρων συγγραφέων τῶν ἀναγνωστικῶν μας.

Πάρετε δλόκληρη τὴ σειρά τὰ διηγῆματα τῶν πρώτων βιβλίων· ἀρκεῖ νὰ διαβάσῃ κανεὶς τίς ἐπικεφαλίδες γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴν ἡθοπλαστικὴ σημασία πού ἔχει τὸ περιεχόμενον. Στὸ Βιβλίον Α' :

— «Τί παθαίνει εἰς βοσκὸς ψεύτης» (σ. 5).

— «Τί παθαίνει ὁ φιλόνομικος Ἐκτωρ» (σ. 11).

— «Τί ἔπαθον αἱ δύο φιλόνομικες αἴγες» (σελ. 16).

— «Τί ἔπαθε τὸ ἀπειθὲς ψαράκι» (σ. 21), καὶ ἄλλα πού ἀφήνω.

— «Τί παθαίνει εἰς βάτραχος ὅστις ἔβλαψεν ἕνα ποντικόν» (Β, σ. 61).

— «Τί παθαίνει εἰς ὑπερήφανος λύχνος» (σ. 47).

— «Τί ἔπαθεν εἰς πειτινὸς διὰ τὴν ὑπερήφανεάν του» (σελ. 49).